

Grasseizoen 2017: lang, maar zonder groeispurt

Een analyse van de wekelijkse versgrasdata 2017 laat zien dat er goed en veel gras is gegroeid. Het groeiseizoen begon vroeg, maar piekte eigenlijk niet. In de nazomer groeide relatief het meeste gras met hoge eiwitwaarden.

TEKST FLORUS PELLIKAAN

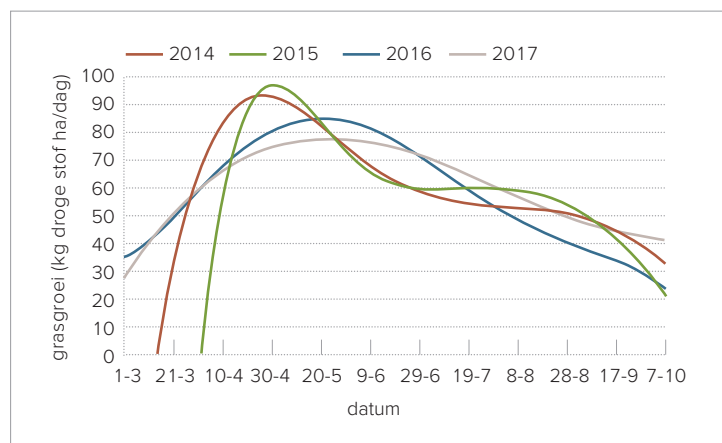
Deze herfst 'klaagden' nogal wat melkveehouders over waar ze de grote hoeveelheden ruwvoer moesten laten. Sommigen besloten gras te laten drogen, anderen klepelden of verhakselden zelfs de laatste snede. Wie dieper in de wekelijkse versgrasdata (zie kader) van

afgelopen jaar duikt, kan de praktijkgeluiden duiden. Zeker voor bepaalde regio's. Figuur 2 laat zien hoe de groei per regio, verzameld door de gebruikers van Grip op Gras, dit jaar is verlopen. Waar in het Noorden de eerste periode van het seizoen groeizaam was, hebben het Oosten en Midden lange tijd last gehad van droogte en kwam de groei pas in de tweede helft van de zomer en met name in het najaar.

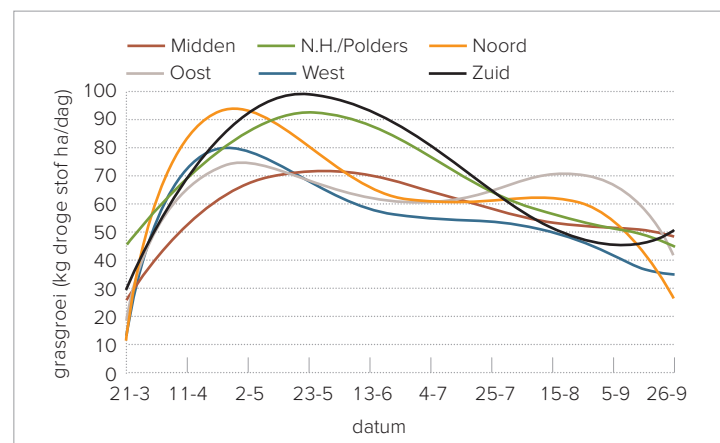
Veel stikstof gemineraliseerd

Voordat we verder ingaan op de regionale verschillen eerst nog even naar het landelijk gemiddelde van grasseizoen 2017 in historisch perspectief (zie figuur 1). De jaren 2014 en 2015 kenden een traditionele groeipek in het voorjaar. In 2016 kwam de meer gerekte groeipek laat in het voorjaar. Dit jaar bleef een echte groeispurt echter uit door de eerder genoemde droogte en ook koude in grote delen van het land. 'Het groeiseizoen begon wel heel vroeg', vertelt WUR-onderzoeker Bert Philipsen. 'Daarna is het dus een periode koud en droog geweest in sommige regio's. Het langere gras groeide wel door, maar met name het kortere

Figuur 1 – De gemiddelde grasgroei in Nederland per hectare per dag (bron: Grip op Gras)

Figuur 2 – De gemiddelde grasgroei per regio per hectare per dag in 2017 (bron: Grip op Gras)

Veel partijen werkten samen aan wekelijkse versgrasdata

Half oktober stopte, vanwege het naderende einde van het seizoen, de wekelijkse publicatie van versgrasdata op de Veeteeltsite. Groei- en kwaliteitscijfers alsook de voorspelde grasgroei werden iedere week online geüpdatet. Het verzamelen en analyseren van de cijfers was een logistiek hoogstandje

waar veel partijen aan meewerkten. Dikwijls leverden ze ook een bijdrage aan de interpretatie van de cijfers. De trouwe groep lezers van de wekelijkse versgrasupdate heeft de cijfers te danken aan: ABZ Diervoeding, CAV Den Ham, De Heus Voeders, De Samenwerking, Schothorst Feed Research,

ForFarmers, AgruniekRijnvallei, Voergroep Zuid, Eurofins Agro, gebruikers Grip op Gras, WUR, Amazing Grazing en Precisielandbouw 2.0. De Weideman voorzag de versgrasupdate iedere week van een actuele grastip.

Grasupdates teruglezen?
Kijk op www.veeteelt.nl/gras

weidegras liet het in die periode in groei afweten. Maar een seizoen met geleidelijke groei van smakelijk gras is voor weidende bedrijven eerder een voor- dan een nadeel.'

Is grasseizoen 2017 dan een uitstekend weidejaar geweest? 'Het eerste deel zeker, maar rond juni hebben bedrijven toch problemen met doorschieten ervaren. Dat zag je ook in de oeb-waarden van het gras', vertelt Philipsen. 'Daarna is regen een rol gaan spelen. Dat was positief voor de verteerbaarheid en daarmee de vem-waarde van het gras. Maar ook de ruw-eiwitwaarden zijn in die perioden hoog geweest (zie figuur 3, red.) omdat er door het vocht meer stikstof is opgenomen en gemineraliseerd.' De suikergehalten zijn dit jaar over de gehele breedte gezien lager dan het langjarig gemiddelde. Logisch, aangezien eiwit en suiker min of meer negatief met elkaar verbonden zijn.

Binnen de regionale cijfers valt op dat de vem-waarden in de Flevopolder laag liggen ten opzichte van andere regio's.

'Waarschijnlijk zijn de versgrasmonsters daar genomen van zwaardere snedes. En dan zie je dus ook weer een voordeel van weiden', vertelt Philipsen. 'Een weidesnede heeft zo 50 tot 100 vem meer dan een maaisnede.'

In figuur 3 lijkt het gras in 2017 veel hogere ruw-eiwitwaarden te hebben dan in de jaren ervoor. Die cijfers zijn iets vertekend omdat de versgrasmonsters van de jaren 2016 en 2015 waarschijnlijk meer monsters van maaipercelen bevatten. Binnen de wekelijks gepresenteerde versgrasupdate van 2017 is zo veel mogelijk gewerkt met versgrasmonsters van weidesnedes en dus relatief iets jonger materiaal.

Hoewel Nederland niet groot is, blijkt de invloed van regionale weersverschillen toch van flinke invloed. Daarnaast is het aantal bedrijven per regio dat data verzamelt, nog klein.

Hierdoor is de kans op incidenten die de cijfers vertekenen redelijk groot. Een toename van het aantal mengvoerleveranciers en veehouders die gegevens over de grasgroei en de graskwaliteit verzamelen, zou de betrouwbaarheid van de cijfers verder doen toenemen.

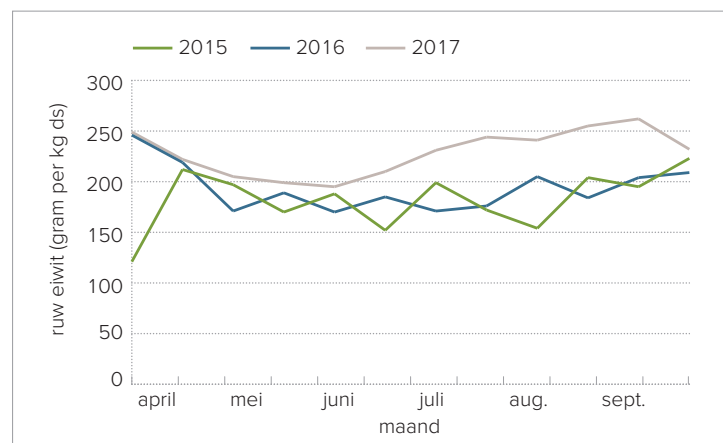
Inspelen op veranderende groei en kwaliteit

Wat is het nut van de versgrasdata? 'Het geeft adviseurs en melkveehouders de kans om beter en sneller in te spelen op de omstandigheden van groei en kwaliteit', aldus Philipsen. 'Ook in andere projecten heb ik dit jaar weer gezien dat veehouders die bijvoorbeeld bovenop het ruw eiwit zitten, beter in staat zijn om het ureum in de melk onder controle te houden. Dat kan door het rantsoen uit te balanceren met bijvoorbeeld enerzijds soja-raap en anderzijds maismeel.'

Dit jaar is ook de voorspelde groei in de versgrasupdate gepubliceerd. 'We hebben binnen het onderzoeksproject Amazing Grazing veel geleerd over het voorspellen van grasgroei en die punten verwerken we in de formule voor volgend jaar. En we zijn ambitieus', aldus Philipsen. 'Over tussen de drie en vijf jaar moet ook de ontwikkeling van het eiwit in het verse gras een week vooruit te voorspellen zijn.'

De meest actuele versgrasdata laten zien dat de kwaliteit van het verse gras op dit moment nog altijd heel goed is. En er is ook nog altijd groei, een bovengemiddelde groei zelfs. 'Veehouders die de koeien nog buiten hebben, zou ik willen adviseren het zo lang mogelijk vol te houden. De voederwaarde van het herfstgras is niet het probleem. Dat hapje grastopjes is goedkoop eiwit bij een verder bijna volledig winterrantsoen', vertelt Philipsen. 'Blijf zo lang als het weer het toelaat weiden met dagelijks een nieuw stuk. |

Figuur 3 – Het gemiddelde ruw eiwit in vers gras in Nederland (bron: Eurofins Agro)

Figuur 4 – De gemiddelde vem-waarde per regio in 2017 (bron: Eurofins Agro)

